

پژوهشی پیرامون روش تفسیری طبری با تکیه بر دیدگاه‌های آیت الله معرفت و ذهبی

فاطمه فاخری^۱

^۱ پژوهشگر و کارشناس ارشد الهیات و معارف اسلامی - علوم قرآن و حدیث، دانشگاه علامه طباطبایی^(د) تهران - ایران

چکیده

دانش تفسیر در میان علوم اسلامی یکی از ارجمندترین علوم است که با آیات قرآن پیوند می‌خورد. هر مفسری در تفسیر، روش و منهج خاصی دارد که در تفسیر آیات برای فهم مدلول کلام از آن کمک می‌گیرد. بر این اساس، دانستن شیوه و روش تفسیر مفسران، موجب گشودن راهی در مسیر شناخت نوع تفسیر و در نهایت فهم صحیح از تفسیر مورد نظر است. در این راستا پژوهش حاضر به بررسی روش تفسیری در جامع‌البیان طبری با تکیه بر دو کتاب ارزشمند «تفسیر و مفسرون» ذهبی و «تفسیر و مفسران» معرفت پرداخته است. جامع‌البیان طبری را می‌توان از زمره تفاسیر متأثر - روایی - دانست که مفسر آن تبحر و تسلطی کم نظیر در حدیث و تاریخ دارد. در عین حال با بررسی‌های به عمل آمده، این نتیجه بدست می‌آید که این اثر دارای نواقصی چون؛ تکرار بیش از حد، نقل احادیث بدون بررسی، نقد سندی و رجالی در اکثر موارد و نقل اسرئیلیات بدون هیچ واکنشی در درستی و نادرستی آن‌ها می‌باشد. ضمن این‌که دارای مزایایی چون؛ نقل اختلاف قرائت، نقد و بررسی آن‌ها در اکثر موارد، جرأت در اظهار نظر فقهی و اتخاذ فتوا در ذیل آیات الاحکام نیز هست.

واژه‌های کلیدی: روش تفسیر، طبری، جامع‌البیان، تفسیر متأثر